

Силабус освітнього компонента

Програма навчальної дисципліни

Страховий менеджмент

Шифр та назва спеціальності

072 – Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок

Інститут

ННІ Економіки менеджменту і міжнародного бізнесу

Освітня програма

Фінанси і банківська справа

Кафедра

Обліку і фінансів (205)

Рівень освіти

Магістр

Тип дисципліни

Спеціальна (фахова), Обов'язкова,

Семестр

1

Мова викладання

Українська

Викладачі, розробники

Татаринцева Юлія Леонідівна

Yulia.Tataryntseva@khpi.edu.ua

Кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри обліку і фінансів (НТУ «ХПІ»)

Авторка понад 40 наукових і навчально-методичних публікацій. Провідна лекторка з курсів: «Страховання», «Інвестиційна та інноваційна діяльність», «Соціальна відповідальність та бізнес соціальний аналіз».

[Детальніше про викладача на сайті кафедри](#)

Загальна інформація

Анотація

Курс передбачає формування у здобувачів вищої освіти знань з підготовки та реалізації управлінських рішень, що забезпечують раціональне формування й використання потенціалу страхових компаній і гармонізацію фінансових інтересів споживачів страхових послуг, власників і персоналу страхових компаній, посередників та держав

Мета та цілі дисципліни

- засвоєння понятійного апарату теорії страхового менеджменту;
- засвоєння форм і методів страхової діяльності;
- вивчення засобів організації та розвитку страхової компанії й регулювання страхової діяльності;
- набуття практичних навичок планування та прийняття управлінських рішень при здійсненні страхування, перестрахування ті іншої діяльності страхових компаній;

Формат занять

Лекції, практичні заняття, консультації. Підсумковий контроль - Екзамен.

Компетентності

ЗК4. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК5. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

- СК1. Здатність використовувати фундаментальні закономірності розвитку фінансів, банківської справи та страхування у поєднанні з дослідницькими і управлінськими інструментами для здійснення професійної та наукової діяльності.
- СК2. Здатність використовувати теоретичний та методичний інструментарій для діагностики і моделювання фінансової діяльності суб'єктів господарювання.
- СК3. Здатність застосовувати управлінські навички у сфері фінансів, банківської справи та страхування.
- СК5. Здатність оцінювати межі власної фахової компетентності та підвищувати професійну кваліфікацію.
- СК6. Здатність застосовувати міждисциплінарні підходи при розв'язанні складних задач і проблем у сфері фінансів, банківської справи та страхування.
- СК7. Здатність до пошуку, використання та інтерпретації інформації, необхідної для вирішення професійних і наукових завдань в сфері фінансів, банківської справи та страхування.
- СК8. Здатність застосовувати інноваційні підходи в сфері фінансів, банківської справи та страхування..

Результати навчання

- ПР01. Використовувати фундаментальні закономірності розвитку фінансів, банківської справи та страхування у (визначені стандартом вищої освіти спеціальності) поєднанні з дослідницькими і управлінськими інструментами для здійснення професійної та наукової діяльності.
- ПР02. Знати на рівні новітніх досягнень основні концепції і методології наукового пізнання у сфері фінансів, банківської справи та страхування.
- ПР03. Здійснювати адаптацію та модифікацію існуючих наукових підходів і методів до конкретних ситуацій професійної діяльності.
- ПР04. Відшуковувати, обробляти, систематизувати та аналізувати інформацію, необхідну для вирішення професійних та наукових завдань в сфері фінансів, банківської справи та страхування.
- ПР05. Вільно спілкуватися іноземною мовою усно і письмово з професійних та наукових питань, презентувати і обговорювати результати досліджень.
- ПР06. Доступно і аргументовано представляти результати досліджень усно і письмово, брати участь у фахових дискусіях.
- ПР07. Вирішувати етичні дилеми з опорою на норми закону, етичні принципи та загальнолюдські цінності
- ПР08. Вміти застосовувати інноваційні підходи у сфері фінансів, банківської справи та страхування та управляти ними.
- ПР09. Застосовувати управлінські навички у сфері фінансів, банківської справи та страхування.
- ПР10. Здійснювати діагностику і моделювання фінансової діяльності суб'єктів господарювання.
- ПР11. Застосовувати поглиблені знання в сфері фінансового, банківського та страхового менеджменту для прийняття рішень.
- ПР12. Обґрунтувати вибір варіантів управлінських рішень у сфері фінансів, банківської справи та страхування та оцінювати їх ефективність з урахуванням цілей, наявних обмежень, законодавчих та етичних аспектів.
- ПР13. Оцінювати ступінь складності завдань при плануванні діяльності та опрацюванні її результатів

Обсяг дисципліни

Загальний обсяг дисципліни 150 год. (5 кредитів ECTS): лекції – 32 год., практичні роботи – 32 год., самостійна робота – 86 год.

Передумови вивчення дисципліни (пререквізити)

Дисципліна «Страховий менеджмент» відповідно до структурно-логічної схеми викладення дисциплін, передбачених навчальним планом, викладається на першому курсі у першому семестрі.

Особливості дисципліни, методи та технології навчання

Лекції проводяться інтерактивно з використанням мультимедійних технологій. На практичних заняттях використовується проектний підхід до навчання, ігрові методи, акцентується увага на використанні системного підходу в менеджменті.

Програма навчальної дисципліни

Теми лекційних занять

Тема 1. Сутність, принципи та роль страхового менеджменту

Необхідність і сутність страхового менеджменту. Цілі і завдання страхового менеджменту. Функції та принципи страхування. Правові основи страхового менеджменту.

Тема 2. Управління страховою компанією

Організаційно-правові форми страхової діяльності. Порядок створення страхової компанії. Реорганізація та ліквідація страхових компаній.

Тема 3. Організація страхової діяльності

Проблеми управління в страхових компаніях. Органи управління страховою компанією. Бізнеспроцеси страхової компанії

Тема 4. Класифікація страхування. Страхові ризики та їх оцінка

Класифікація страхування за об'єктами. Поняття ризик-менеджменту в страхуванні. Розрахунок тарифних ставок за ризиковими видами страхування.

Тема 5. Страховий ринок

Сутність страхового ринку. Страховий ринок України. Страховий ринок країн Європи

Тема 6. Державне регулювання страхової діяльності

Державна політика в галузі страхування. Державна програма розвитку страхового ринку України. Державний контроль за фінансовим станом страхової компанії.

Тема 7. Управління фінансовою діяльністю страхової компанії

Особливості організації фінансів страхової компанії. Доходи і витрати страхової компанії. Страхові резерви.

Тема 8. Страхові послуги та особливості їх реалізації

Види страхових послуг. Нетрадиційні види страхування.

Тема 9. Порядок укладення страхової угоди

Договір страхування. Правила страхування. Обов'язки страховика та страхувальника.

Тема 10. Управління персоналом страхової компанії

Персонал страхової компанії. Системи оплати праці персоналу страхової компанії. Управління конфліктними ситуаціями в страховому бізнесі.

Тема 11. Страховий маркетинг

Маркетинговий комплекс страхової компанії. Основи маркетингових стратегій страхової компанії. Системи реалізації страхових послуг. Рекламна діяльність страховика.

Тема 12. Інноваційний менеджмент у страхуванні

Інновації та інноваційний менеджмент у страхуванні. Інноваційна модель страхового продукту. Технологія інноваційного процесу у страхуванні.

Тема 13. Медичне страхування

Сутність медичного страхування. Розвиток медичного страхування в Україні.

Тема 14. Транспортне страхування

Страхування автотранспорту. Страхування вантажів. Страхування цивільної відповідальності власників транспортних засобів.

Тема 15. Безпека страхової діяльності

Економічна безпека страхової компанії. Безпека економічного партнерства у страхуванні. Правові аспекти дотримання податкового законодавства у страхуванні.

Тема 16. Антикризове управління страхових компаній

Сутність, причини і наслідки фінансової кризи в страховій компанії. Процес реорганізації, санації і ліквідації страхової компанії. Державний контроль за платоспроможністю страхової компанії, засоби впливу і реагування на фінансові порушення страховиків. Організація антикризового управління в страхових компаніях

Теми практичних занять

Тема 1. Сутність, принципи та роль страхування

Необхідність страхового захисту від ризику. Виникнення та розвиток страхування.

Тема 2. Управління страховою компанією

Організаційно-правові форми страхової діяльності. Порядок створення страхової компанії. Реорганізація та ліквідація страхових компаній.

Тема 3. Організація страхової діяльності

Проблеми управління в страхових компаніях. Органи управління страховою компанією. Бізнес-процеси страхової компанії.

Тема 4. Класифікація страхування. Страхові ризики та їх оцінка

Класифікація страхування за об'єктами. Розрахунок тарифних ставок за ризиковими видами страхування.

Тема 5. Страховий ринок

Сутність страхового ринку. Страховий ринок України. Страховий ринок країн Європи.

Тема 6. Державне регулювання страхової діяльності

Державна програма розвитку страхового ринку України. Державний контроль за фінансовим станом страхової компанії.

Тема 7. Управління фінансовою діяльністю страхової компанії

Доходи і витрати страхової компанії. Страхові резерви.

Тема 8. Страхові послуги та особливості їх реалізації

Види страхових послуг. Нетрадиційні види страхування.

Тема 9. Порядок укладення страхової угоди

Договір страхування. Правила страхування. Обов'язки страховика та страхувальника.

Тема 10. Управління персоналом страхової компанії

Системи оплати праці персоналу страхової компанії. Управління конфліктними ситуаціями в страховому бізнесі.

Тема 11. Страховий маркетинг

Маркетинговий комплекс страхової компанії. Основи маркетингових стратегій страхової компанії. Системи реалізації страхових послуг. Рекламна діяльність страховика.

Тема 12. Інноваційний менеджмент у страхуванні

Інновації та інноваційний менеджмент у страхуванні. Інноваційна модель страхового продукту. Технологія інноваційного процесу у страхуванні.

Тема 13. Медичне страхування

Сутність медичного страхування. Розвиток медичного страхування в Україні.

Тема 14. Транспортне страхування

Страхування автотранспорту. Страхування вантажів. Страхування цивільної відповідальності власників транспортних засобів.

Тема 15. Безпека страхової діяльності

Економічна безпека страхової компанії. Безпека економічного партнерства у страхуванні. Правові аспекти дотримання податкового законодавства у страхуванні.

Тема 16. Антикризове управління страхових компаній

Сутність, причини і наслідки фінансової кризи в страховій компанії. Розгляд кейсу з фінансової кризи в страховій компанії із розробкою стратегії антикризового управління

Теми лабораторних робіт

Лабораторні роботи в рамках дисципліни не передбачені.

Самостійна робота

Курс передбачає виконання індивідуального завдання - реферату за проблемними питаннями курсу. Результат написання реферату оформлюється у письмовий звіт та готується презентація. Студентам також рекомендуються додаткові матеріали (відео, статті) для самостійного вивчення та аналізу.

Література та навчальні матеріали

Основна література:

1. Борисюк О.В. Б84 Страховий менеджмент: конспект лекцій. Луцьк: Волинський національний університет імені Лесі Українки, 2022. 102 с.
2. Клапків Л.М., Клапків Ю.М., Свірський В.С. Фінансові ризики в діяльності страхових компаній: теоретичні засади, сучасні реалії та прагматизм управління: монографія. Івано-Франківськ: Видавець Кушнір Г. М., 2020. 171 с
3. Опальчук Р.М. Страховий менеджмент: навчальний посібник. Київ: ЦП «Компринт», 2023. 251 с
4. Страхування : навчальний посібник / О. С. Журавка, А. Г. Бухтіарова, О. М. Пахненко. Суми : Сумський державний університет, 2020. 350 с.
5. Фесенко Н.В. Стан та перспективи функціонування страхового ринку України в умовах глобалізації [Електронний ресурс] / Н.В. Фесенко, Л.М. Яремченко // Економіка та держава. 2019 № 8. С. 28–34

Додаткова література:

1. Алескерова Ю. В., Салькова І. Ю., Федоришина Л. І. Страховий менеджмент : підручник. Вінниця : ВНАУ, 2019. 294 с
2. Татаринцева Ю.Л. , Утропова Д. Розвиток страхового ринку в Україні VIII Міжнародній науково-практичній конференції «Актуальні проблеми управління соціально-економічними системами» 15 грудня 2022 року, м.Луцьк с.305 http://repository.kpi.kharkov.ua/bitstream/KhPI-Press/60826/1/Utropova_Rozvytok_2022.pdf
3. Татаринцева Ю.Л., Пономаренко А.В. FINTECH інновації у банківському та страховому бізнесі в умовах глобалізації світової економіки. Міжнародна науково-практична конференція «Традиції та інновації в сучасній науці та освіті в умовах викликів та загроз глобалізації», м. Дніпро 22 листопада 2022
4. Татаринцева Ю.Л., Яковлева В.В, Механізм забезпечення фінансової безпеки страхової компанії. Актуальні аспекти розвитку науки і освіти: матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції науково-педагогічних працівників та молодих науковців (Одеса, 08-09 грудня 2022 р.) / Одеський державний аграрний університет. Одеса, 2022. 688 с. 638

Система оцінювання

Критерії оцінювання успішності студента та розподіл балів

100% підсумкової оцінки складаються з результатів оцінювання у вигляді: підсумкової контрольної роботи (20%); Індивідуальної роботи (20%) та виконання самостійної роботи студента (60%). 60% самостійної роботи складаються з: • 40% поточного оцінювання (включаючи підготовку презентацій за темами силябусу, доповіді за темами та роботу на практичних заняттях); • 20% поточного семестрового контролю (тести). Передбачена рейтингова система отримання оцінки. Екзамен виконується письмово та містить: 2 теоретичних питання різного рівня складності та 1 практичне завдання.

Шкала оцінювання

Сума балів	Національна оцінка	ECTS
90–100	Відмінно	A
82–89	Добре	B
75–81	Добре	C
64–74	Задовільно	D
60–63	Задовільно	E
35–59	Незадовільно (потрібне додаткове вивчення)	FX
1–34	Незадовільно (потрібне повторне вивчення)	F

Норми академічної етики і політика курсу

Студент повинен дотримуватися «Кодексу етики академічних взаємовідносин та доброчесності НТУ «ХПІ»: виявляти дисциплінованість, вихованість, доброзичливість, чесність, відповідальність. Конфліктні ситуації повинні відкрито обговорюватися в навчальних групах з викладачем, а при неможливості вирішення конфлікту – доводитися до відома співробітників дирекції інституту. Нормативно-правове забезпечення впровадження принципів академічної доброчесності НТУ «ХПІ» розміщено на сайті: <http://blogs.kpi.kharkov.ua/v2/nv/akademichna-dobrochesnist/>

Погодження

Силабус погоджено

Дата погодження, підпис

Завідувач кафедри
Олександр МАНОЙЛЕНКО

Дата погодження, підпис

Гарант ОП
Тетяна НАЗАРОВА

